

TEDENSKE SLIKE

Naročnina za Hrvsto-Ogrsko: 1/4 leta K 2'50, 1/2 leta K 5'— celo leto K 10'—; za Nemčijo: 1/4 leta K 3'50, 1/2 leta K 7'— celo leto K 14'—; za ostalo inozemstvo. celo leto fr. 16'80. Za Ameriko letno 3'25 dolarjev. Naročnina za dijake in vojake celoletno 8 kron. Posamezne štev. 22 vin. — Uredništvo in upravništvo: Frančiškanska ulica št. 10, I. nadstropje.

Štev. 16.

V LJUBLJANI, v sredo 25. novembra 1914.

Leto I.

Iz zadnjih odločilnih bojev naše hrabre vojske pred Valjevim: Vražja divizija — hrvatski domobranci — zavzemajo z jurišem poslednje utrdbe v okolici Valjeva. (Glej članek na str. 4.)

Swett Marden :

Volja in uspeh.

V novem in izrednem času živimo. Amerika je le drugo ime za priložnost. Vsa naša zgodovina je menda zadnji poizkus božje previdnosti na korist človeštva.

Emerson.

Budno iskati priložnost, taktno in pogumno zgrabiti jo ter jo z močjo in vztrajnostjo do skrajnosti izkoristiti, — to so bojne čednosti, s katerimi se izsili uspeh

Austin Phelys.

Ni ga dneva, ki bi ne prinesel svoje posebne priložnosti, da storiš kaj dobrega, česar ni bilo in ne bo več možno storiti.

W. H. Burleigh.

Ali ti je resno za kaj? Potem se loti nemudoma tega, kar moreš storiti in začni takoj, kar misliš, da ti je izvršiti!

„Kaj poreče svet, če se nam posreči?“ je vprašal kapitan Berry veselo razburjen, ko je Nelson sporočil svoj skrbno premišljeni načrt bitke pri Nilu.

„O kakem, če ni nobenega govora!“ je odgovoril Nelson. „Da se nam načrt posreči, je prav gotovo; seveda, kdo ostane živ, da bo mogel o našem uspehu pripovedovati — to je drugo vprašanje.“ Ko so njegovi poveljniki vstali, da odidejo na svoje bojne ladje, je dostavil: „Jutri osorej bom imel že plemstvo ali pa častni grob v Westminster Abbey.“ Njegovo prodirno oko in pogumni duh je gledal pred seboj slave polno zmago ondi, kjer so videli drugi le skoraj neizbežni poraz. In resnično, Nelson je premagal in uničil francosko bojno ladjevje (1. avg. 1798) ter je spravil Napoleona Bonaparte v največjo stisko . . .

„Ali je možno, prekoračiti Alpe?“ je vprašal Napoleon svoje častnike, ki jih je bil poslal, da preiščejo strašni prelaz sv. Bernarda.

„Morda bi bilo možno, če . . .“ so odgovorili in hoteli navesti pogoje.

„Torej — naprej!“ je ukazal ‚mali korporal‘, ne da bi čakal pogojev, ki bi se morali izvršiti, predno je bilo možno sploh misliti na prekoračenje silnega gorovja.

V Angliji so se porogljivo smejali, ko so zvedeli, da hoče Napoleon s 60.000 možmi, s težkimi topovi, strelivom, prtljago, konji in z vso vojno opremo preko Alp, „koder ni še nikdar in kjer tudi nikoli ne bo teklo nobeno kolo“. Toda Napoleon je vedel, da divja v Genovi, ki jo je oblegal Masena, že strašna lakota in da grme zmagoviti Avstrijci pred vratmi Nice; on pa ni bil mož, ki bi puščal svoje bivše tovariše v nevarnosti brez pomoči. Dal je svoje vojake in njihovo orožje z najstrožjo natančnostjo pregledati; obnošene črevlje, raztrgane plašče in poškodovane puške je dal popraviti ali nadomestiti, in kolone, podžgane od poguma Napoleonovega, so začele plezati. Visoko gori na snežnikih in ob groznih prepadih so zavihrale francoske zastave kakor čudezne prikazni. Orli so frfotali in kričali pod njimi in nad njimi, preplašeni gamsi so pobegnili na najvišje čeri ter zrla začudeni prizor, kakršnega še ni bilo v njihovo samoto. Če je zadrževala Francoze kakšna posebna opasnost na njihovem pohodu, tedaj je zadonela tromba, in njen glas je krasno odmeval s snežnika na snežnik, z gore v goro ter vžigal v dušah novo moč. Niti en vojak ni pobegnil . . . vés 35 km dolgi vojni izprevod se ni pretrgal niti enkrat. Vse zapreke so Francozi zmagali, ker zmagati so jih hoteli in morali. Že po preteku štirih dni so bile Alpe prekoračene, in Napoleonova

armada je med veselim sviranjem koračnic prodirala po laških poljanah k novim zmagam.

Ko se je zgodil ta čudež, so se zavedli tudi drugi, da bi bili mogli storiti isto veledelo; marsikak poveljnik je imel ista sredstva in prav tako utrjene vojake — ni pa imel duševne sile in pa odločnosti Napoleonove. Opravičevali so se, češ da so Alpe neprekoračljive, da je prehod nemogoč. Napoleonu pa ni bilo nič nemogočega in premagal je vse zapreke s svojo voljo, zgrabil je priložnost in izsilil uspeh, ki ostane v svetovni zgodovini čudovit na vekov veke.

General Grant v New Orleansu je bil pravkar padel s konja ter se je težko poškodoval. Ležečemu na postelji so prinesli ukaz, da mora nemudoma prevzeti poveljništvo v Chattanooga. To malo trdnjavo so uspešno oblegali zavezniki, in v par dneh bi se morala premoči udati. Na vseh hribcih okoli trdnjave so bili sovražniki, in ponoči je gorelo po njih neštivilno stražnih ognjev; v trdnjavo so bili odrezani vsi poti in vsakršen dovoz živil je bil izključen. Dasi je trpel silne bolečine, je ukazal general Grant, naj ga na bojišče nesejo in peljejo. In položili so ga na ladjo ter ga peljali po Mississippiju, Ohiju in drugih rekah, nosili so ga v nosilnici konji več milj skozi divje gozde in nosili so ga na ramah štirje vojaki, dokler niso dospeli do Chattanooga. In skoraj takoj nato se je položaj izpremenil, obupana armada se je zavedla, da je došel njen mojster. Še predno je mogel zasesti konja, je Grant že ukazal oblegancem, naj pridero iz trdnjave ter naskočijo sovražnika. Kmalu so bili vsi hribi očiščeni, in sovražnik se je umikal in umikal. Odkod ta uspeh? Ali je bil le slučaj? Ali pa ga je izsilila neuklonljiva volja ranjenega generala?

Ali ni delala volja čudežev, ko je Horacij le z dvema tovarišema zadrževal 90.000 Toskancev tako dolgo, da so porušili most čez Tiber? Ali ni bil le uspeh volje, da je mogel Leonidas pri Termopilah ustaviti mogočno vojsko Kserkovo? — Ali ko je Temistokles razbil na grški obali perzijsko armado? — Ali ko je Caesar zgrabil sam ščit in meč, naskočil osebno sovražnike ter vrnil s tem odločnim činom svoji umikajoči se vojski tolik pogum, da se je izpremenil poraz mahoma v zmago? — Ali ko si je Winkelried sam zapičil celo vrsto sulic v prsi ter je s tem svojim tovarišem napravil pot med sovrage? — Zgodovina našteva na tisoče vzgledov, kako so odločni možje pograbili priložnost in izvršili največje čine ondi, kjer so drugi, manj vztrajni tovariši omahovali, obupavali, resignirali ali celo bežali. Nagla odločnost in energija zmagujeta svet. Res, živel je le en Napoleon, le en Hanibal, le en Caesar in le en Aleksander Veliki. Toda Alpe in zapreke, ki zadržujejo današnjo mladino, niso niti toli visoke in neprekoračljive, kakor so bile one, ki so jih premagali Korzikanec in drugi.

Ne čakaj izrednih priložnosti! Zgrabi najmanjši dogodek in ga izpremeni v velikega!

Po bitki na bojnem polju.

Kako je po bitki na bojišču? Kakšna je slika po zmagi in po smrti nekoliko stotin junakov? Vse je pokrito s telesi padlih in ranjencev, pobitih, ranjenih in pohabljenh konj, razbitih vozov in topov. Treba je ljudi pobrati, odnašati, pokopati in tudi živalim se mora pomagati ali pa njih trupla zagrebsti. Kdo vse

to stori in kako se opravi to velikansko, težavno, a nujno delo?

Tako vprašuje marsikdo, ki sliši ali čita o krvavih bitkah na evropskih bojiščih. Marsikdo s strahom misli na svojca v vojski in kruta skrb mori žene, sestre, očete in otroke, ali ne leži morda njih dragi nekje brez pomoči, zapuščen, sestradan in izročen gladnim roparicam. Toda ni vse tako strašno, kakor jim slika skrbi polna domišljija in ni tako hudo, kakor slutiti marsikatero ljubeče, trepetajoče srce. Junaki, ostali na bojnih poljanah, niso izročeni na milost usodi, jastrebom, krokarjem in volkovom, ker takoj po bitki se mora brigati poveljništvo vselej najprej za one, ki so padli in potrebujejo pomoči.

bojišču pa hite tja in sem tudi vojaški duhovniki, zdravniki in mladi medicinci. Tudi tem dobrotnikom ranjencev se včasih pripeti nesreča, da jih med obvezovanjem ran ali med izpovedovanjem umirajočih zadene sovražna krogla, ki je priletela slučajno odkod. Da bi sovražniki vedoma in hotoma streljali na saniteto, na priprave Rdečega križa, duhovnike in zdravnike, se zgodi pač le izjemoma. Zgodi se pa včasih, da ranjeni sovražnik iz obupa pobesni in ubije svojega dobrotnika. Marsikak ranjenec sporoči duhovniku svojo poslednjo voljo, predno zatisne oči. Ranjenci pomagajo tudi drug drugemu ter si zavezujejo rane z obvezami, ki jih nosi vsak vojak vedno in povsod s seboj.

Novačenje na Angleškem: Pohod vojaške godbe — sestavljene iz mladih fantov — ki naj vzbuja med ljudstvom navdušenje za vojsko in tako pridobiva rekrutov-prostovoljcev. (Glej članek na str. 6.)

Vsaka četa je strogo obvezana, da mora takoj po bitki poiskati padle in ranjence ter preprečiti, da jih nihče ne opleni ali muči. Takozvane hijene bojišč, to so potepuhi in tatovi, se večkrat pritepejo k ranjenecem in padlim vojakom, da jim preiščejo žepe in torbe ter jih oropajo vsega, kar ima količkaj vrednosti. Zlasti ponoči se dogajajo take nesramne lopovščine. Po pravilu morajo pobrati ranjence one čete, ki pridejo na bojišče zadnje. Toda vojaki skrbe navadno sami za svoje tovariše ter jih odnašajo s seboj. Večkrat se uname nov boj za ranjence in padle kamerade in mnogo jih obleži, ker so hoteli prijatelje odnesti z bojišča ali so izkušali preprečiti, da bi ranjence zajel in odnesel sovražnik. Posebno išče ranjence saniteta, ki ima s seboj nosilke, vozove in celo avtomobile. Po

Zaradi vojske, ki je ostala živa in brez ran, je treba mrtvece čim preje pokopati. Trupla, ki leže po mokri zemlji ali celo v lužah, se hitro razkrajajo in okužujejo zrak. Zdravniki torej nemudoma preiskujejo padle vojake. Pri komer doženejo brezdvomno smrt, tiste polagajo vojaki skupaj; nezavestne in dvomljive odločajo od mrtvecev, lažje in težje ranjene vojake pa pošiljajo v lazarete, na obvezovališča in bolnice. Ako je mrličev večje število, izkopljejo sanitetni vojaki kolikor možno daleč od vode in močvirja velike in globoke skupne grobove. Posebna zdravniška komisija hodi po bojišču ter nadzoruje žalostno delo. Vsakega mrtveca natančno preiščejo, da doženejo, kako se piše in odkod je doma, po tablicah, ki jo ima vsak vojak pri sebi. Ako najdejo pri mrtvecu stvari, ki imajo vsaj

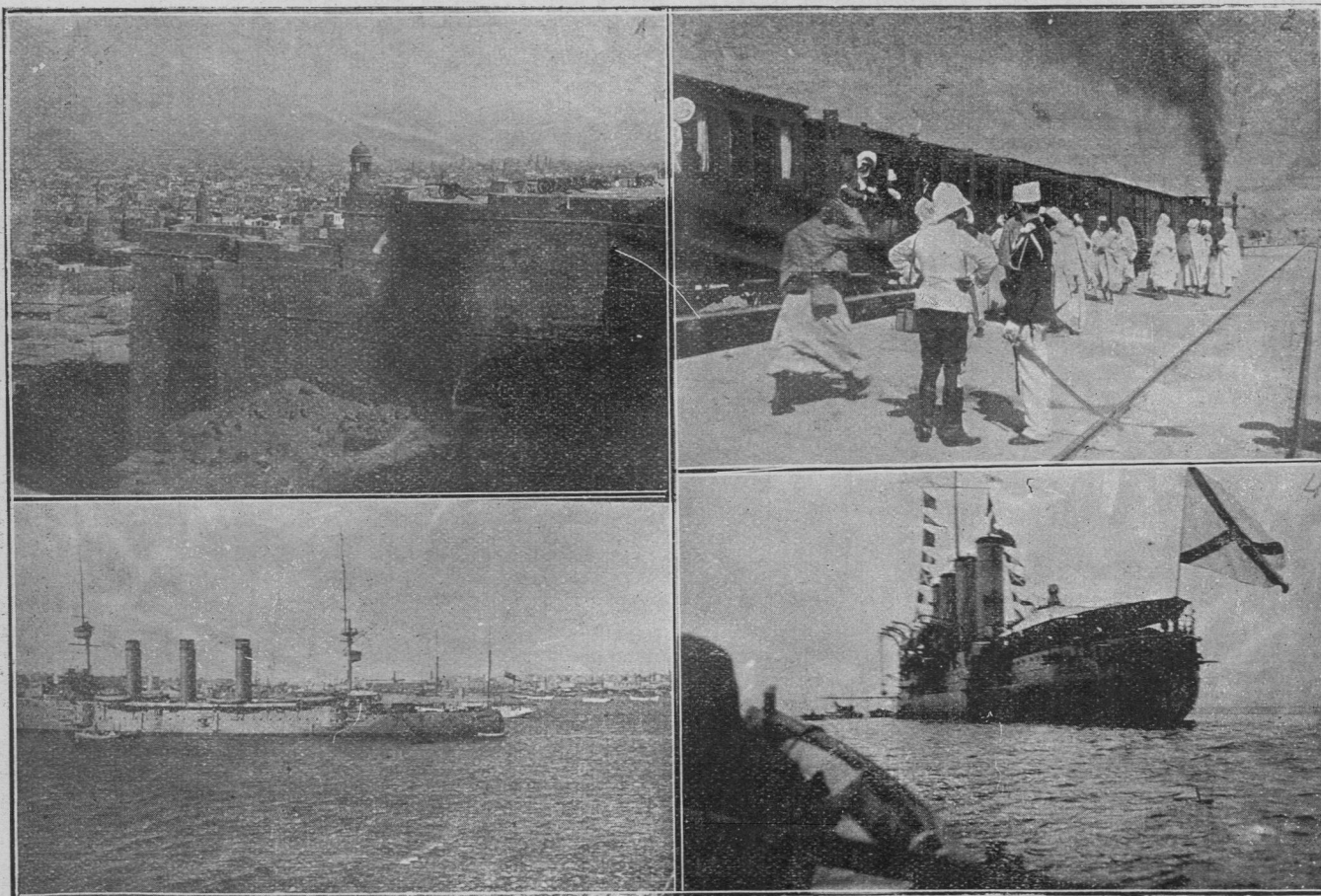
spominsko vrednost, jih vzamejo, shranijo v zavoj ter jih pošljejo njegovim svojcem obenem s poročilom, da je I. I. dne tukaj padel na polju slave.

Na skupne grobove junakov postavijo vojaki priproste lesene križe. Prostor pa še posebej označijo, da se more zvedeti, kje je kdo našel svoj večni mir.

Kakor za ljudi pa se brigajo tudi za vojaške konje. Kar je zdravih, jih polove po bojišču, odvedejo in nakrmijo; ranjene sprejmo v oskrbo živinski zdravniki ter jih zdravijo v posebnih konjskih bolnicah. Bedne konje, ki so težko ranjeni ali pohabljeni in ki med mukami poginjajo, pa postrele, da jim prikrajšajo trpljenje. Tudi konje pokopljejo kolikor možno globoko.

Vesprimu, kjer so se hrvatski domobranci tako odlikovali, da so si prislužili to častno ime. Temu se ni čuditi, saj je bil Hrvat vedno izboren vojak in svetovna zgodovina se spominja hrvatskih junakov kar najčastneje. Da pa tudi potomci onega rodu, ki so ga imenovali skozi stoletja „antemurale christianitatis“ (obrambni zid krščanstva), ne zaostajajo za svojimi slavnimi predniki, to je pokazala tudi v sedanji velikanski svetovni vojni „vražja divizija“, ki ima hrvatski poveljni jezik in za častnike same domačine Hrvatov.

Hrvatsko domobranstvo se je v sedanji vojni v več nego dvajsetih bitkah izkazalo vredno svojega imena in bilo je tudi tedaj, ko so naše čete drugič

K vojni med Turčijo, Egiptom in Anglijo in Rusijo. Mesto Kahira z angleško trdnjavo. — Egipčanska vojska pod poveljništvom angleških častnikov se pelje z vlakom k Sueškemu prekopu. — Angleška križarica „Plymouth“ v Aleksandriji, ki ima braniti Sueški prekop. — Ruska ladja Makarov, ki je še pravočasno ostavila Dardanele in ušla v Črno morje.

Zaradi bodočih bojev pripravijo vojaki vse bojišče kolikor je najbolje mogoče in odvedejo razbite topove, požgo podrtije in razrušene vozove. Ure in ure minejo, predno zavlada na bojišču zopet tišina in tema. Nato šele mislijo vojaki nase, na svojo večerjo in počitek.

Vražja divizija in vojna s Srbi.

(Glej sliko na 1. strani.)

Marsikdo je že slišal izraz „vražja divizija“, pa ne ve, kateri oddelek naše armade se imenuje tako. Naslov vražje divizije imajo hrvatski domobranci, in jim je dal to ime prestolonaslednik Franc Ferdinand. Bilo je namreč leta 1908. na cesarskih manevrih pri

prekoračile Drino, prvo na srbskih tleh. Štiri dni in štiri noči je bilo neprenehoma v boju s Srbi, ki so se branili z občudovanja vredno žilavostjo in trdovratnostjo. Divizija si je priborila sijajne zmage v bojih po Bosni, ob Drini in po Srbiji, zaplenila je veliko množino sovražnikovega vojnega materijala in sploh dosegla izredno lepe uspehe. Kakor je bila tu „vražja divizija“ prva v boju in takorekoč klin, ki naj se zabije v sovražnikove vrste, tako je armadno poveljništvo tudi ob drugih prilikah pošiljalo hrvatsko „vražjo divizijo“ v prve bojne vrste.

Bilo je 14. septembra, ko je „vražja divizija“ zopet enkrat stala nasproti znatno močnejšemu sovražniku. Od okopa do okopa ga je porivala nazaj; vendar je ostal sovražniku še najmočnejši okop, pravcata

trdnjavica. Zvečerilo se je že skoraj, a neki stotnijski poveljnik je hotel iztrgati sovražniku iz rok tudi še to zadnje, najmočnejše oporišče. Kakor bi orehe stresal se je glasilo streljanje, potem pa udri na sovražnika z nasajenim bajonetom. Kar naenkrat pa je ustavilo pot napadalcem močvirje. Vrste so se nekoliko ustavile, potem pa je šlo zopet dalje. Teško je bilo sicer prodirati po brozgi, ki je segala moštvo skoraj do trebuha, vendar je šlo nekaj časa. Toda močvirja ni hotelo biti konec in ob desni in levi je bilo še globlje nego spredaj. Naskok je izgubil svojo predorno silo in to tembolj, ker so sovražne svinčenke posebno one iz dveh strojnih pušk, že precej razredčile vrste napadalcev. Ni bilo drugače: stotnija se je morala umakniti na trda tla, kjer se je zakrila v strelske jarke, odkoder je vso noč obstreljevala sovražnika, ki je bil izdatno močnejši in se je ponovno izkušal vreči na naše, kar pa se mu ni posrečilo. Prišlo je poročilo, da je neki korporal, ki je prvi pridrl v sovražni okop, padel in izdihnil. Vsej stotniji je bilo žal za junaškega fanta.

Zjutraj proti peti uri je sovražnikovo streljanje

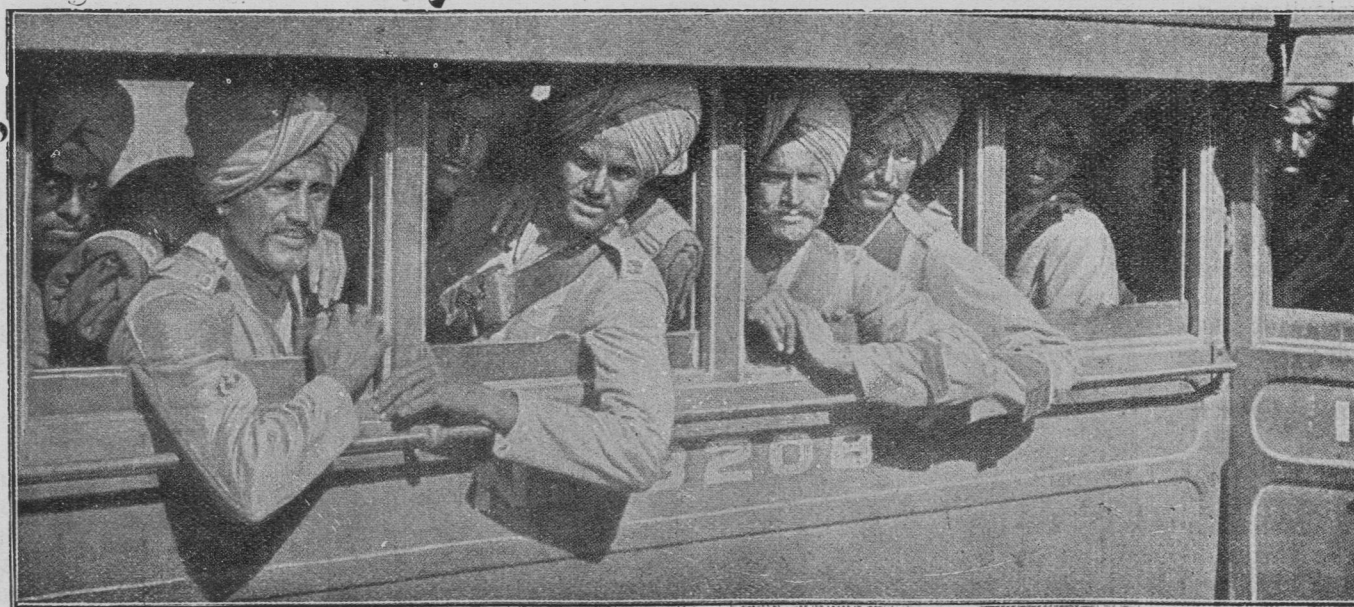
Kahira (Kairo), glavno mesto Egipta, središče protiangleškega gibanja.

nekoliko ponehalo, nakar so naši zopet naskočili okop in ga tudi vzeli. Sovražnik je zbežal in krogle „vražje divizije“ so ga spremljale na begu. Tu se je kar naenkrat javil stotniku „mrtvi“ korporal:

„Gospod stotnik, pokorno javljam, da sem zopet prispel k stotniji.“

„Ali niste ranjeni? Saj so mi vendar javili, da ste včeraj dva metra pred sovražnimi puškami bili smrtno zadeti in da ste padli.“

„Da, gospod stotnik, padel sem, toda zadeli me niso. Naenkrat sem videl, da sem tik pred sovražnimi puškami. Naprej nisem mogel, nazaj pa tudi ne. Vrgel sem se torej hitro na tla tik ob okopu in sem se sam

Angleška pomoč Francozom: Indijski vojaki v slikoviti svoji narodni noši se vozijo iz Marzilje v Pariz, da vstopijo na levo krilo francosko-angleške armade proti Nemcem.

tako zakopal, kakor bi bil mrlič. Prišla je noč, puške so pokale v enomer uro za uro in naši in oni so streljali preko mene. Končno je streljanje ponehalo. Ta premor so porabili Srbi za to, da so prišli preiskavat padle naše tovariše.

Pridi, brate, je rekel neki Srb svojemu tovarišu, pojdiva pogledat, kaj nam je švaba prinesel jesti.

Nato je zlezlo nekaj Srbov izza okopa. Preiskali so krušnike in žepe padlim in ranjenim našim tovarišem ter so pobrali, kar so našli: kruh prepečenec in druge stvari, ter so se potem hitro zopet vrnili za okop. Neki Srb je tudi mene brcnil z nogo, in ker se nisem zgenil, me je imel za mrtvega ter mi vzel moj kruh in konzerve. Kmalu nato pa se je streljanje zopet pričelo.

Čakal sem celih dvanajst ur, kako se konča boj. Ko pa sem končno ob 5. zaslišal krepki „hura“ našega polka in je sovražno streljanje naenkrat prenehalo, sem skočil iz svojega groba in postrelil kolikor mogoče hitro svoje patrone za bežečimi Srbi ter sem sedaj zopet tu pri stotniji.“

„Potemtakem te zopet izbrišem iz seznama mrtvih, sin moj; ti pa vstopi zopet v svoj oddelek,“ je odgovoril stotnik, ki je tudi takoj predlagal na višje mesto, da se izreče priznanje vrlemu korporalu.

Taki so vojaki „vražje divizije“. Po devetdnevnih bojih zoper trdovratnega, iz skoraj nepremagljivih utrdb se branečega sovražnika, po devetdnevnih marših po skalovitem gorovju brez cest in skozi močvirja so naše hrabre čete med dežjem, snegom in mrazom zasedle Kolubarro in pognale Srbe v beg. Nato so zasedle mesti Valjevo in Obrenovac, odkoder se začne koncentrično prodiranje proti Krajujevcu in Krajuju. Da se doseže ta uspeh, bo velika zasluga naše vražje divizije in ž njo vred borečih se čet.

Poljski plemič Konopka je podaril 200.000 K za osnovanje poljskih legij prostovoljcev, in njegovemu vzgledu so sledili drugi plemiči.

Kako lové vojake na Angleškem.

(Glej sliko na 3. strani)

V naši državi imamo splošno vojaško dolžnost in na nabor mora vsak moški. Tudi v drugih modernih državah dobi vsak mladenič, star 20 let, pozivnico, da se udeleži novačenja hočeš, nočeš, moraš; in če ga ne obdrže pod puško prvič, se mora oglašiti drugič in še tretjič. Naša država in vse druge z istim vojaškim zakonom imajo zato ogromno armado izvežbanih mladeničev in mož. Poleg aktivne vojske imamo še rezerviste in končno črnovojnike, a vsi so v vojni dobi že popolnoma izurjeni vojaki, ki morejo brez zadržka takoj na bojišče.

Drugače pa je na Angleškem. Tam ne poznajo vojaške dolžnosti, nego sestavljajo svoje vojske le iz prostovoljcev. Seveda Anglija te svoje prostovoljce tudi dobro plačuje, ker prostovoljci hodijo pod puško le za denar in ne iz državljanske dolžnosti ter ne iz ljubezni za domovino. Prostovoljci so večinoma ljudje brez dela in poklica, potepuhi in postopači, klateži in pretepači, pa tudi propalice, ki upajo v vojni s plenom obogatiti in si mnogo prislužiti. Gotovo je med njimi tudi mnogo dobrih, značajnih ljudi, ki so vojaki iz veselja,

iz poklica in ki jih vodi v armado skrb za očetnjava. Angleži so splošno navdušeni športniki. In vojna jim je tudi šport, ki donaja slavo in bogastvo.

Srbska črna vojska pri strelnih vajah: Srbi kličejo pod orožje že 50letne kmete iz Macedonije.

Nemški pisatelj Walter Angel, ki je živel dolgo v Londonu, je popisal v „Oesterreichische Rundschau“ angleško novačenje tako-le:

„V eni tišjih stranskih londonskih ulic zadaj za Trafalgarsquare sem opazoval večkrat angleškega nabiralca vojaških prostovoljcev pri njegovem mučnem poslu. V prvih večernih urah, ko so gorele svetiljke z rdečim svitom v fini londonski megli, sem opazoval kričavo pisane plakate, ki so sloneli po zidovih in vabili k sebi naivne mlade ljudi s čarom krasnih uniform ter jih vezali nase. Tam je bil naslikan gardni jezdec s srebrno bliščečim oklepom in z visokimi belimi rokavicami, potem škotski jezdec z medvedjo čepico in sulico ter marcijaličen huzar. Seržant v lepi haki-uniformi, ki je objemala njegovo telo kakor ulita,

roko. Bodočnost so mu naslikali v zapeljivih barvah in prepričan je, da ga čaka v vojaškem stanu sama sreča in veselje. Izročili so mu tudi list, na katerem sta zapisana dan in kraj, kjer se ima zglasiti. Najbolj čudovito pri vsem je zaupanje, da ostane novak možbeseda. Le prav majhen odstotek novakov se izkuša prisegi izneveriti in uiti. Seveda čaka tistega, kogar zalote, težka kazen...“

Danes nabirajo prostovoljce po Angliji tudi z godbami, z javnimi govori, razglasi in plakati. Oglašja se na stotisoče obupancev, ki so brez dela in jela. Toda to je še vse premalo: Nemci prodirajo dalje skozi Flandrijo in skozi Vogeze, Francozi pa zahtevajo vedno glasneje in vedno osorneje večje pomoči od angleške zaveznice.

Vojna Turčije proti Angliji: Velblodi s strelivom v Palestini na poti proti Egiptu.

je stopal po ulici gor in dol, čepico pomaknjeno na uho, pod brado jermen iz črnega laka in drobno paličico v roki. To je bil dober, dà, čudovito ostroumen poznavalec ljudi. Nikdar ga nisem videl brezuspešno nagovoriti človeka. Pred plakatom se je ustavil vitek, ubožno oblečen, nekam zbehan mladenič. Seržant ga je pogledal in kdo ve, kaj je videl na mladeniču takega, ko ga je nagovoril v prepričanju, da mu je uspeh zagotovljen. Polagoma, prav nič hitro se je podčastnik približal mladeniču ter ga je ogovoril mirno in prijazno. Ogledoval ga je in mu je dejal menda nekaj laskavega, kajti resni mladeničev obraz je preletel smehljaj. In seržant je govoril dalje — se vzravnal ponosno pokonci — ljudje so obstajali radovedni, tudi porogljivi in sočutni — in potem sta izginila oba v vratih poleg plakata... Kaj se je zgodilo v nabiralni pisarni, seveda ne morem vedeti. Mladenič mora hitro prisesti ter dobi lepo svotico kot predujem na

Če pridero zmagoslavni Nemci celo na francosko morskobal ob Rokavnem kanalu, postane opasnost nemške invazije za Angleško pereča. Anglija je glavna krivka sedanje vojne, in najhujša kazen zadene njo, ker izgubi dosedanje neomejeno gospodstvo po svetovnih morjih in svoje velikanske kolonije. Te nevarnosti se Angleži in njihove vlada že zavedajo. Odločitev zanje se bliža! Zato hoče baje angleška vlada opustiti dosedanje zistém vojaškega prostovoljstva ter uvesti — splošno vojaško obveznost.

Vojno posojilo.

Vsaka država ima, kadar se vojskuje, izvanredno velike izdatke. Že v mirnem času skrbe države, da si prihranijo poseben sklad za vojne potrebe. Vojni skladi modernih držav znašajo milijone in milijone, kajti mo-

derna vojna stane razmeroma z vojnami v prejšnjih časih ogromne vsote denarja. Ne le, da je vojni material: topovi, puške, strelivo itd. dražji kot je bil nekdanj in ga porabi vsaka država ogromne množine, je tudi število vojaštva velikansko. Država daje pa tudi rodbinam vpoklicanih vojakov podpore. In za vse to je treba, kakor je rekel že svoje dni Montecuccoli, 1. denarja, 2. denarja in 3. denarja.

V pokritje teh izrednih velikanskih izdatkov so najele vse vojujoče se države novo takozvano notranje

Obresti bo plačevala država po $5\frac{1}{2}\%$ in sicer vsakega pol leta za nazaj. Posojilo pa najame po „kurzu“ 97,5, to se pravi, da dobi upnik za vplačanih 97 K 50 h zadolžnico za celih 100 K. To je za upnika že v naprej lep dobiček, ker za vsakih 97 K 50 h, dobi zadolžnico po 100 K, obresti dobiva potem od nominalne vrednosti t. j. polne vsote, na katero se glasi zadolžnica. Če n. pr. podpiše kdo vojnega posojila za 10.000 K, dobi od države dolžno pismo za polnih 10.000 K, a vplačati (posoditi) mu ni treba polnih

Iz galiških mest: Zgoraj 1.) Trg v mestecu Sanoku ob reki Sani. 2.) Županski urad v Tarnowu. — Spodaj 1.) Misijonska cerkev v Tarnowu. 2.) Občinski urad v Rzeszówu. 3.) Sokolski dom v Rzeszówu.

vojno posojilo, da ne izčrpajo svojih državnih zakladnic prekmalu. Vojna posojila so najele že Anglija, Francija, Rusija in Nemčija. Zadnja je dobila tako nad 4 milijarde mark. Naša, Avstro-Ogrska država je še najdalje odlašala z najetjem vojnega posojila, kar pač kaže, da je bila denarno za vojno dobro pripravljena.

Vojno posojilo, ki ga najame Avstro-Ogrska od svojih državljanov, bo vrnila po preteku 5 let t. j. leta 1920. Za najetje posojila izda država posebne zadolžnice (dolžna pisma ali obligacije) in sicer za vsote po 100, 200, 500, 1000, 5000 in 10.000 kron.

10.000 K temveč le 9750 K. Starejšim ljudem so že gotovo v spominu obligacije, ki jih je naša država izdala za časa avstrijsko-nemške vojne. Tudi takrat je najela država vojno posojilo ter izdala posebne zadolžnice, ki so jih ljudje splošno imenovali s tujim imenom „obligacije“. Ta beseda izhaja od latinskega „obligo“ = zavezujem se. Obligacija je torej obvezno pismo t. j. dolžno pismo, s katerim se zavezuje država posestniku istega povrniti vsoto na katero se glasi. V širšem pomenu besede je torej vsako dolžno pismo in vsaka pogodba „obligacija“, ker se s podpisom pogodbe podpisnik zaveže, v ožjem pomenu pa so obli-

gacije dolžna pisma države, s katerimi potrjuje, da ji je imetnik obligacije posodil in toliko svoto in se država obvezuje, plačevati mu zato polletne obresti in po preteku toliko in toliko let vrniti posojeno vsoto.

Priglasnice za podpis vojnega posojila se dobe pri vseh č. kr. uradih, bankah in hranilnicah. Kdor podpiše priglasnico, mora od vsote, ki jo je priglasil,

te vsote. Tudi za te manjše vsote velja „kurz“, 97·50, t. j. za $\frac{1}{4}$ obligacije ni treba vplačati polnih 25 K, temveč le 24 K 50 h.

Ko je razglasila nemška država, da najame vojno posojilo, se je takoj priglasilo toliko ponudnikov, da niti ni mogla od vseh sprejeti, temveč jih je morala mnogo celo odkloniti. Tudi pri nas je udeležba za

Pogledi na gališka mesta: Zgoraj 1.) Županski urad v Novem Sonču (Novem Sandecu) ob reki Dunajec. 2.) Mesto Tarnow. — V sredi 1.) Stari poljski grad v Novem Sonču. 2.) Posojilnica v Rzeszówu ob reki Wisłok. — Spodaj Židovska sinagoga v Tarnowu. 2.) Okrajno glavarstvo v Novem Sonču.

vplačati 40% takoj, ostanek pa v treh obrokih do 15. januarja 1915. Znesek do 200 K se mora vplačati takoj pri priglasu.

Prijave se sprejemajo od 12. do 26. t. m. Da se omogoči tudi manj imovitim, udeležiti se tega vojnega posojila, izdaja č. kr. poštna hranilnica posebne zadolžne knjižice, ki se glase na $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ ali $\frac{3}{4}$ obligacije po 100 K. Kdor bi se torej rad udeležil vojnega posojila, pa ne more vzeti cele obligacije po 100 K, lahko vplača potom poštna hranilnica le $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ ali $\frac{3}{4}$

vojno posojilo zelo živahna in že v prvem tednu je bilo podpisano nad 1 milijardo (1000 milijonov) kron in bo država potom vojnega posojila dobila gotovo par milijard, kar bo njeno vojno moč ojačilo. Velika udeležba pri vojnem posojilu pa je tudi znak globokega patriotskega čustva in ogromne gospodarske moči narodov Avstro-Ogrske. Kjer so taka čustva za celokupnost, tam je tudi moč, ki se ne straši ničesar. Podpisujte vojno posojilo!

Iz Antverpena: Spomenik svobode.

† Profesor Josip Bercè.

Na budimpeštanski kliniki je pozvala smrt slovenskega junaka k večni armadi. Profesor Josip Bercè je podlegel rani, ki jo je dobil vrhu glave od sovražne krogle kot poveljnik svoje kompanije. Še zadnje dni so bile razširjene vesti, da se je ranjenčevo stanje nekoliko izboljšalo; iz dejstva, da ga je bilo možno prepeljati iz Szolnoka na kliniko v Budimpešto, pa smo črpali upanje, da vzlic strašni rani še okreva. Toda

ni mu bilo usojeno. Brez muk in mirno je zaspal, daleč od svoje ljubljene domovine bo počival. V staro kasarno v Szolnoku, kjer je ležal pokojnik, je hitelo iz naše domovine vsak dan nebroj toplih in skrbečih misli in marsikomu so se zarosile oči ob žalostni vesti, da Berceta ni več. Velika množica prijateljev, znancev, udanih učenk ga je v duhu spremljala na njegovi zadnji poti. Profesor Josip Bercè se je rodil l. 1883. Gimnazijo je študiral v Kranju; na vseučilišču se je posvetil modernim filologičnim študijam, ki so ga vedle za dalje časa tudi v Firenci in Parizi. Po izvršenih izpitih je dobil profesorsko mesto za romanske jezike na ljubljanskem liceju, kjer je kmalu zaslovel po svojih izbornih učnih uspehih. Njegove gojenke so ga uprav oboževale, ker je bil vzoren učitelj, strog, a vedno blag, natančen, a ne malenkosten. Vplival je na značaj in zavest naših mladenk vedno najugodnejše ter si je pridobil spoštovanje v vseh srcih. Inteligentni, naobraženi, pravi tip modernega človeka, simpatični in ljubeznjivi si je osvojil mladi profesor zaupanje ne le svojih šolskih predstojnikov, nego je postal v vseh krogih našega mesta in daleč po slovenski domovini izredno spoštovan in priljubljen. Bil je član raznih narodnih društev, Sokola, Sokola I., arhivar Dramatičnega društva, tajnik Zveze dramatičnih društev, prirejal je razne francoske in italijanske krožke, kjer je sam poučeval v večernih urah francoščino in italijanščino ter je deloval inicijativno še na raznih kulturnih poljih. Kot kritik je sodeloval pri „Lj. Zvonu“ in „Slovanu“.

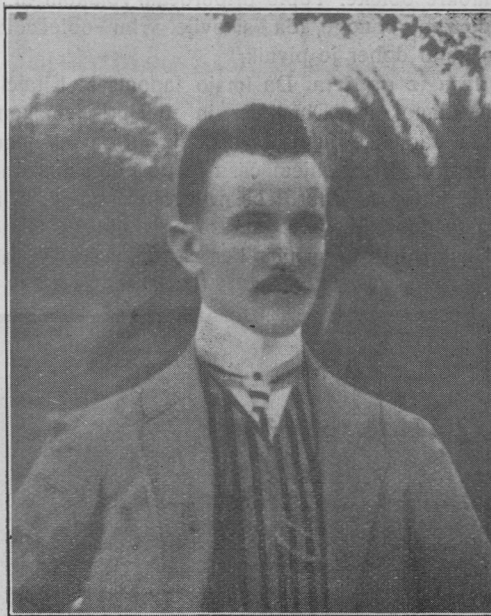
Sredi meseca julija je moral k orožni vaji. Po mobilizaciji je ostal kot poročnik 97. pešpolka na Primorskem in je odrinil s svojo četo 26. septembra na severno bojišče. Dne 17. oktobra ga je zadela pri Dobromilu sovražna krogla v glavo. K nesreči so ga prepeljali v Szolnok. Njegovemu bratu se je posrečilo spraviti ga na kliniko v Budimpešto, toda bilo je prekasno. Prva „operacija“ na obvezovališču se je bila izvršila pod takimi okolnostmi, da ni pomagala nobena zdravniška umetnost več, in življenje mu je ugašalo. Krogla je bila razdejala važne dele možgan. Bila pa je v svoji krutosti tudi milosrčna: pokončala je čutila za bolečine, blagi pokojnik je mirno zaspal za večno. Vzornemu rojaku in blagemu, požrtvovalnemu učitelju večno časten spomin!

Za bojno črto: Avstrijska saniteta z vozovi Rdečega križa sprejema naše ranjene.

Minoli teden.

Naša hrabra vojska je prodrla od srbskega mesta Šabca v dveh oddelkih globlje v Srbijo: oddelek, ki je prodiral proti vzhodu, je 14. t. m. zavzel mesto Obrenovac ob Savi ter je zdaj le še 30 km od Belgrada; oddelek, ki je prodiral južno od Šabca, je 15. t. m. zavzel mesto Valjevo ter zdaj prodira proti Kragujevcu. Iz Zemuna bombardirajo Belgrad in morda pade srbsko glavno mesto že te dni. Naša armada ima z zasedenjem Valjeva ključ do notranjosti Srbije, in ko pade Kragujevac, je izgubljen Niš, z osvojitvijo Niša pa bo konec srbskega odpora. — V Vzhodnji Prusiji so vrgle nemške čete Ruse južno Stalluponena, iz Zahodnje Prusije došla nemška vojska je zavrnila Ruse pri Soldau in jih potolkla pri Lipnu. Rusi, ki so prodirali proti nemški trdnjavi Thorn, so vrženi nazaj do Plocka v severni Ruski Poljski ter so izgubili okoli 5000 svojih vojakov, ki so jih Nemci s topovi in strojnimi puškami vred zajeli; po bitki pri Wloclavku in Kutnem pa so Nemci ujeli celo 23 000 Rusov in zajeli zopet mnogo topov in strojnih pušk. Na cesti blizu Kutnega so ujeli Nemci varšavskega gubernatorja barona Korffa z adjutantom vred. — Avstro-ogrške čete so vdrle iz prostora pri Krakovem proti severovzhodu na Rusko-Poljsko ter so 16. t. m. zavzele sprednje sovražnikove utrdbene črte v prostoru Albroma in Pilice. Rusko konjenišvo je bilo odbito, a tudi rusko topništvo nima uspeha. Naš polk je ujel 500 Rusov z dvema strojnima puškama. Ruse, ki so poizkušali prodirati proti Karpatom, je naše topništvo zavrnilo in razpršilo močno rusko konjenico. Nemci in Avstrijci so začeli torej proti Rusom od meje Vzhodnje Prusije navzdol ob meji Ruske Poljske ter do Krakova zopet z uspešno ofenzivo. — Boji v zahodnji Flandriji se nadaljujejo brez odločitve. Francozi in Angleži so svoj glavni odpor koncentrirali na Flandrijo (severno zahodnjo Belgijo in na severno vzhodnjo mejo Francije) ter izkušajo z obupnim junaštvom zadržati zmagovito prodiranje Nemcev. Boji za Ypern so strašni in za obe strani prebogati izgub. V Argonskem lesu valuje boj sem ter tja. Južno Verduna izkušajo Fran-

Prof. Josip Bercè, umrl v Budimpešti vsled rane, ki jo je dobil v boju v Galiciji.

cozi prodirati, a jih Nemci vedno odbijajo. Napad Francozov proti Nemcem pri St. Mihielu se je po nekaterih početnih uspehih končno izjalovil, Nemci pa so z naskokom zavzeli Chatillon. — Na Kavkazu se vrše boji Rusov s Turki, ki dobivajo ojačenja, okoli Köpriköja. Angleško-francosko brodovje operira ob maloazijski obali. Angleži so zasedli otok Ciper. — Armenci se postavljajo baje proti Turkom v Mali Aziji ter imajo rusko orožje. — Indijski mohamedanci baje nočejo vojne ter zavračajo poziv Turčije, naj se ji pridružijo. — Turške čete so 120 km od egiptovske meje zasedle kraj Kalat ul Nahl in se bližajo meji. V Črnem morju je turško brodovje zopet naskočilo rusko brodovje, ki je zbežalo pred Sebastopol. — Angleško brodovje je bilo pri Middelkerku ob belgijski obali v tridnevni pomorski bitki od Nemcev poraženo. 7 angleških ladij je bilo poškodovanih, ena pa potopljena.

Gospodinjstvo.

Papir proti mrazu. Neki veteran, ki se je udeležil vojne l. 1870/71., poroča: Staro sredstvo proti mrazu, ki se pa dandanes malo uporablja, je papir. Kot vojak sem v pozimski vojni l. 1870/71. nosil na prsih in na hrbtu vedno časopisni papir, pa se nisem nikoli prehladil. Papir obvaruje telo mokrote in vlažnosti, zato nisem občutil nepri-

Gališko mesto Stryj ob reki istega imena, ob katerem so se vršili ljuti boji s Rusi.

Nikake okužbe

se nam ni bati, ako ohranimo svoje telo povsenu čisto, odporno, krepko ni zato zdravo ter če skrbimo za pravilno prebavo in izpraznjevanje. V to svrhu priporočamo od zdravnikov vedno nasvetovani čistilni, desinfekčni, antiseptni rastlinski esenčni fluid z znamko „Elsa-fluid“ za gojitev telesa. Proti revmatičnim bolestim, prehlada-

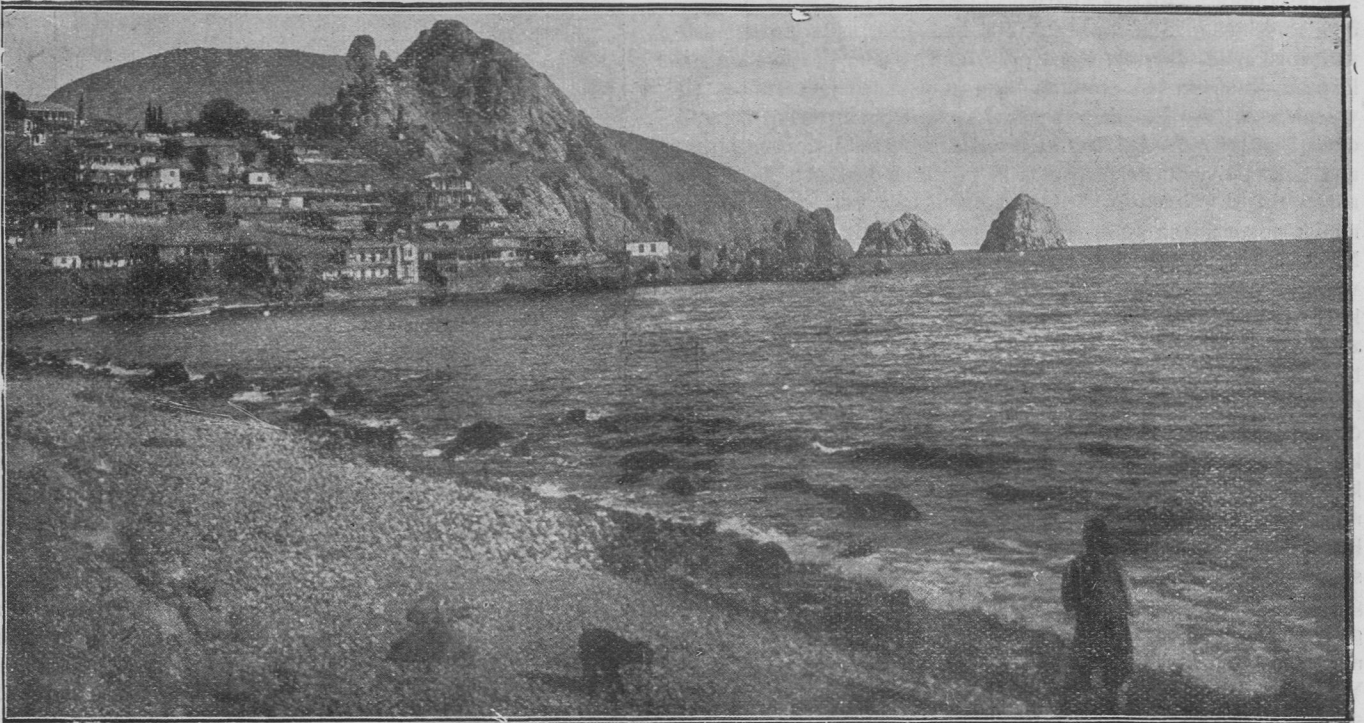
jenju, slabosti, proti posledicam prepiha in vlažnosti, za gojenje in čiščenje ust, polti i. dr. je izvrstnega učinka. — 12 steklenic stane franko le 6 K. Prav tako potrebne so Fellerjeve prebavo pospešujoče, želodec okrepčujoče, krče zatirajoče rabarbarske kroglice z zn. „Elsakroglice“, 6 škatljic franko le 440 K. — Nad 100.000 zahvalnih pismem potrjuje visoko ceno teh domačih zdravil, ki jih ne sme nikjer manjkati. Pristne je dobiti pri lekarnarju E. V. Feller v Stubi, Elzin trg št. 280, Hrvaško.

jetnosti mokre obleke. Toplo priporočam vojakom in vsakomur, ki ga rado zebe v noge, da si ovije vrhu oblečenih nogavic papir. Sosebno dober je pivnik.

Odeja iz papirja. Da imajo Japonci in Kitajci papirnate obleke, je znano. Na Danskem in tudi na Nemškem pa uporabljajo za ranjence in bolnike odeje, ki so narejene iz časopisnega papirja. V sedanjem času je posebno umestno, opozoriti svet na te tople, dobro se prilagajoče odeje, ki imajo poleg vsega to dobro svojstvo, da so prav poceni. Obnesle so se zlasti pri nalezljivih boleznih, ker ni velike škode, ako jih po

vrnemo, t. j. napravimo kroginkrog odeje rob, ki ga tudi pritrdimo. Sedaj treba še prevleke, ki naj bo iz kakršnegakoli blaga, kajti papir, ki je slab prevodnik toplote, greje, ne pa blago. Napravimo prevleko, oblečemo vanjo odejo in jo prišijemo ob vnanjih robovih skozinskozi. Da se papir ne premika, prešijemo odejo tudi po sredi v gotovih presledkih, kakor naredimo to pri žimnicah.

Obleko, ki se je raztrgala na vidnem mestu, zaceli takole: Naravnaj razporek in prilipi narobe dotičnega mesta angleški obliž (flašter), ki ga ne smeš preveč zmociti. Potem

Na krimskem nabrežju ob Feodosiji, ki so jo spočetka t. m. obstreljevale turške bojne ladje.

uporabi uničimo. Papirnatodejo naredimo takole: Vzemi eno ali dve poli časopisnega papirja, tlači, stiskaj in mečkaj ju tako dolgo, na postaneta popolnoma mehki. To delo treba izvršiti skrbno in temeljito, ker od tega je odvisna dobrotodeje. Ko zmečkamo in zgladimo na ta način kakih 50 pol časopisnega papirja, narišemo na tleh ali na veliki mizi oblikodeje. Biti mora na vseh štirih straneh za 10—15 cm večja kakor jo hočemo v resnici imeti. Zarisani prostor pokrijemo sedaj z legami pripravljene papirja, tako, da leži vsaka pola precej preko prejšnje. Na ta način položimo po 8—10 pol druga na drugo, sešijemo z močno pavolo z velikimi vbodi vse robove, kjer se pole krijejo, najprej na eni, potem na vseh drugih straneh. Vse pole morajo biti prešite, da se ne premikajo. Vnanje strani za-

pa položi na lice razporka gorko železo, toda le za malo časa, kajti če vročina predolgo deluje na obliž, se skvari ves lep in je torej obliž uničen. Na ta način zlepljeni razporek se v obleki skoraj nič ne pozna. Za debelejšee in močnejšee blago uporabljaj namesto angleškega obliža gutaperho, ki jo dobiš v drogeriji.

Stare žemlje osvežiš, če jih potakneš cele v mrzlo vodo ter jih potem hitro zložiš na pekačo, ki jo postavi za približno četrt ure v vročo pečico. V tem času se žemlje na novo prepečejo in so kakor sveže.

Protiplesnivosti. Na kraje, kjer stvari rade splesnijo, postavi posodo z živim apnom, ki naredi zrak suh in čist in tako odpravi plesnobo.

Ravno sedaj ni možno pogrešati priljubljenega zdravila z imenom „Elzini preparati“ in jih zato vsi poštni uradi vselej odpravljajo, čeprav so druge poštnepošiljatve izključene. Zlasti Fellerjeve odvajalne rabarbarske kroglice z znamko „Elzine kroglice“ in Fellerjev od zdravnikov priporočani, bolesten zmanjšujoči, antiseptični zdravilni, čistilni, razne bolezni, ki so se pojavile zaradi prehlajenja, prepaha, mokrote in štrapač, zabranjujoči rastlinski fluid z znamko „Elzin fluid“, zahtevajo ljudje vedno iznova. Dasi se je na svetu vse podražilo, medtem ko je cena Elzinih preparatov ostala že desetletja neizpremenjena, znaša zdaj izsiljena podra-

žitev le 1 K za ducat Elzinega fluida in 40 vinarjev za zavoj „Elzinih kroglic“. More se torej naročiti vsaki čas 12 steklenic „Elzinega fluida“ franko za 6 K, 6 škatljic „Elzinih kroglic“ franko za 4 K 40 h v lekarni E. V. Fellerja v Štubici, Elzin trg št. 280. (Hrvaško.)

En sam glas gre okoli o Kolinski kavni primesi: da je najboljši kavni pridelek, ki daje kavi izvrsten okus, prijeten vonj in lepo barvo. Zato jo naše gospodinjete tako rade kupujejo in jo tudi drugje priporočajo. Zaradi svojih dobrih lastnosti se je Kolinska kavna primes priljubila v

vseh krogih. Tudi zato jo imajo naše gospodinjete rade, ker je pristno domače blago. Priporočamo prav toplo izvrstno in pristno domačo Kolinsko kavno primes in Vas opozarjamo v vašem lastnem interesu, da zahtevate v prodajalni vedno izrecno samo ta kavni pridelek! 120

Krompir od 50 kg naprej po 12 do 14 v kg razpošilja po povzetju iz Spod. Dravograda **Andr. Oset**, pošta **Guštanj**, Koroško.

Jabolka in namizno sadje — od 5 kg naprej po 12 do 40 vin. kg razpošilja **A. Oset, posestnik, Guštanj, Koroško.**

Važno poročilo. Ker je za časa vojne malo denarja in mnogim ni mogoče kupiti najpotrebnejšega blaga, za obleke in perilo, za sebe ali otroke, se je odločil trgovec **I. N. Šoštarič, Maribor**, Gospodska ulica št. 5, da bo de kljub temu, da se je v tovarnah vse podražilo, prodajal vse ceneje kakor popreje. Platno druk in porhat po 36, 40, 50 in 56 vin. Volneno blago za obleko po K 1.—, 1.20, 1.50. Ker se veliko razproda, je dobiti tudi velika množina lepih ostankov ki se veliko pod ceno prodajajo. Ceniki in vzorci se dobijo poštine prosto. Za neugajajoče se vrne denar. 188

»SLAVIJA«

VZAJEMNO ZAVAROV. BANKA V PRAGI.

62 REZERVNI FONDI K 65,000.000.—.

Izplačane dohodnine in kapitalije K 129,965.804.25.
Dividend se je doslej izplačalo nad K 3,000.000.—.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsezkazi slov. narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah, pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetja in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenjuje takoj in najkulantneje. — Uživa najboljši sloves, koder posluje.

ZAVARUJE TUDI PROTI VLOMU.

Vsa pojasnila daje: „Generalni zastop vzajemne zavarovalne banke Slavije v Ljubljani“.

Mazilo za lase

varstv. znamka Netopir
napravi g. Ana Križaj v Spodnji Šiški št. 222 pri Ljubljani. Dobi se v Koldvorski ul. 200 ali pa v trafiki pri cerkvi. V treh tednih zrastejo najlepši lasje. Stekl. po 2 K in po 3 K. Pošilja se tudi po pošti. Izorno sredstvo za rast las. 2

Za gotovost se jamči.

Zadostuje steklenica.

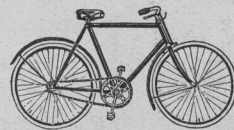
Spričevala na razpolago.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Dunajska cesta št. 17

13 priporoča svojo bogato zalogo šivalnih strojev, koles, pisalnih strojev in strojev za pletenje (Strickmaschinen).

Brezplačen pouk v velenju.

Tovarna v Lincu ustanovlj. 1867

Zahtevajte cenik, ki ga dobite brezplačno in poštine prosto.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica števil. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1913 . K 700,000.000.—

Vlog „ 43,500.000.—

Rezervnega zaklada „ 1,330.000.—

Sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo **c. kr. deželne vlade.**

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

C. kr. priv. zavarovalna družba na življenje

Avstrijski Feniks na Dunaju.

Družba nudi vojakom po poklicu, v rezervi, črnovojnikom in vojnim prostovoljcem priliko za sklep posebnega **vojnega zavarovanja** za dobo jednega leta.

Zavarovani kapital se izplača, ako zavarovana oseba tekom jednega leta neglede na vzrok umre ali ako se jo pogreša. — Vojno zavarovanje se sklepa brez zdrayniške preiskave in se tudi po svojcih in drugih interesentih lahko zavarujejo osebe, ki se že nahajajo na bojnem polju. — Ako črnovojni obvezanci, ki pridejo sedaj k naboru, sklenejo tako zavarovanje pred naborom, se računa izjemno nizka premija.

V vsaki polici „Avstrijskega Feniksa“ je vojni riziko do K 20,000 zavarovane svote brezplačno vset.
Glavni zastop: Ljubljana, Gradišče št. 8.

Pojasnila daje in ponudbe sprejema:
Generalni zastop c. kr. priv. zavarovalne družbe avstrijski Feniks v Ljubljani, Sodna ulica št. 1.

Premog Uher Ljubljana.

Za bojno črto: Avstrijska saniteta z vozovi Rdečega križa sprejema naše ranjence.

Manufakturna trgovina

J. Grobelnik

prej Franc Souvan sin

Ljubljana Mestni trg 22

nasproti lekarne.

Posebno bogata zaloga

sukna za moška oblačila!

Najboljši nakupni vir

modernega blaga

za ženske obleke iz svile, volne, delena itd.

Vedno zadnje novostirutinšerp.

Bogata zaloga

vsakovrstnih preprog, zaves in garnitur. Izkušeno dobri šifoni, platno, kotenine in drugo belo blago.

152

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Kdor potrebuje dobro trpežno solidno in ceno perilo za moške, ženske in otroke, kakor tudi za postelje naj piše že nad 20 let obstoječi tvrdki

B. TAVŠ, Gradec,
Waltendorfergasse 11, Štajersko.

Izdeluje na željo tudi po meri ter razpošilja po povzetju ali če se denar naprej pošlje. Zahtevajte cenik!

Toplo perilo za vojake!

Bliža se 1. december

dan veselja za onega, ki naroči turško srečko ter ž njo tega dne

400.000 frankov!

zadene. Turška srečka je varen vrednoten papir, naročite jo takoj in enkrat

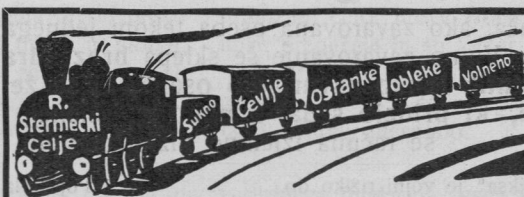
prav gotovo zadene!

Pojasnila in pogoje radi nakupa brezplačno razpošilja:

Srečkovo zastopstvo 3, Ljubljana.

Darujte za
Rdeči križ!

Kupujte pri tvrdkah,
ki inserirajo v našem
listu!

R. STRMECKI v Celju, števil. 341, Štajersko.

Pišite po glavni ilustrovani cenik čez več tisoč stvari, kateri se vsakemu pošlje zastonj. Pri naročilih iz Srbije, Bulgarije, Nemčije in Amerike je treba denar naprej poslati.

81

in razno moderno blago za moške in ženske obleke

razpošilja po najnižjih cenah

Jugoslovanska razpošiljalna

KMETSKA POSOJILNICA

R. Z. Z. N. Z.

obrestuje hranilne vloge po

Hranilnih vlog: dvajset milijonov. Popolnoma varno

4³ | 0 | 4⁰ | 0

LJUBLJANSKE OKOLICE

V LJUBLJANI,

brez vsakršnega odbitka 45

naložen denar.

Rezervni zaklad: nad pol milijona.

V vojnem času

je potrebna zanesljiva ura ali žepna budilka, kakoršno Vam nudi res domača svetovno znana tvrdka, ki je največja zaloga zlatnine in srebrnine ter briljantov, sedaj po najnižjih cenah. Ne zamudite prilike!

F. ČUDEN - LJUBLJANA

samo Prešernova ulica šte. 1

Lastna tovarna ur v Švici. - Naročajte veliki cenik zastoj, je tudi po pošti franko. Kupujem staro zlato in srebro.

A. ZANKL sinovi

tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja v Ljubljani 85
priporočajo oljnate barve, fasadne barve za hiše, kranjski firnež, karbolinej za les, karbolinej za drevesa, mavec (gips) za podobarje in stavbe, čopiči za vsako obrt, kakor tudi vseh vrst mazila in olja za stroje. - Zahtevajte cenike.

PRIPOROČA SE

UMETNA KNJIGOVEZNICA

IVAN JAKOPIČ, LJUBLJANA. 156

Ceno posteljno perje!

1 kg sivega dobrega puljenega 2, boljšega 2-40, prima polbelega 2-80, belega 4, belega puhastega 5-10, velefinega snežnobelega, puljenega 6-40 do 8, puha sivega 6 do 7,

belega, finega 10, najfinejši prsni puh 12 K.
Zgotovljene postelje iz gostinitnega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm, dolga 120 cm široka z 2 glavicama 80/60, polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16, napol puh 20, puh 24 K, posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K, zglavnice 3, 3-50 in 4 K, Pernica 200/140 cm 13, 14-70, 17-80 in 21 K, zglavnica 90/70 cm 4-50, 5-20 in 5-70 K, spodnja pernica iz močnega črtastega gradla 180/116 cm 12-80 in 14-80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja, za neugajajoče se vrne denar.

Najboljši češki nakupni vir. - Naročila od 5 kg naprej franko.

S. BENISCH, DEŠENICE 180, ČESKO.

Natančnejši cenik gratis in franko. 20

Za vojake!

Toplo perilo, pletene telovnike, rokavice ter nepremočljive spalne vreče in druge vojaške potrebščine.

81

Za gospode!

Klobuke, perilo, kravate i. t. d. Zadnje novosti pravkar došle.

Modna in športna trgovina za gospode in dečke

J. KETTE

LJUBLJANA, Fran Josipa c. 3

Edina prim. tovarna dvo-koles

'Tribuna'

Gorica, Tržaška ulica 26.

Zaloga dvokoles, šiv. in kmet. strojev, gramofonov, orchestrijonov itd.

F. Batjel, Gorica

Stolna ulica šte. 2-4.

Prodaja na obroke.

18 Ceniki franko.

GRIČAR & MEJAČ

LJUBLJANA, Prešernova ul. št. 9.

Največja zaloga zgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke.

Konfekcija za dame.

Točna postrežba. - Solidne cene.

Nova „SILVA“ slatina močno mozira in ostane čista in dobra! Zahtevajte jo povsod! 417

Skrbite vojakom za toplo obleko!

Volnene in pavoljnate obujke (Socken), golenice (Stutzen), dolge nogavice, snežne havbe, zapestnice (šticke), bele jopice (takozvane gorenjske jopice), hlače, rokavice;

vse to je dobiti po režijskih cenah v

405

I. kranjski mehan. avtom. tovarni pletenin in tkanin

Dragotin Hribar

Ljubljana, Zaloška cesta 14.

Po bitki pri Kutnem sredi t. m.: Nemci so presenetili in zajeli varšavskega gubernatorja, barona Korffa, ki se je pripeljal v avtomobilu iz Varšave proti Kutnemu, ne da bi vedel, da so Kutno Nemci že zavzeli. Z gubernatorjem so ujeli tudi adjutanta.

V listu so slike: Novačenje na Angleškem; indijski vojaki; velblodi v vojni; gališka mesta; srbska črna vojska; † prof. Berce; slike z bojišč v Egiptu, Galiciji itd.